

מבחן זני פלפל בבקעת הירדן, סתיו ואביב עונה 2022/23

זיוה גלעד, אפרים ציפילביץ, אחיעם מאיר - מו"פ בקעת הירדן
דוד סילברמן, תמר אלון - שה"מ, משרד החקלאות ופתוח הכפר

I. מבחן זני פלפל סתיו בבית רשת בבקעת הירדן

מבוא

גידול סתווי של פלפל ליצוא ולשוק המקומי הוא אחד מהגידולים החשובים באזור בקעת הירדן. הגידול משתרע על פני יותר מ-3,000 דונמים, אשר כשני שלישים מהם בבתי רשת, וכשליש בבתי פלסטיק למיניהם. עונת הגידול נפתחת בשתילה בתחילת אוגוסט, ומסתיימת בחודש יוני. תקופת היצוא נמשכת מאמצע חודש נובמבר עד אפריל. לשוק המקומי משווקים בהתאם לאיכות ולמחיר כל העונה, אך השיווק בעיקרו מרוכז בחודשי האביב המאוחרים (אפריל, מאי ויוני).
כמדי שנה, אנו בוחנים זני פלפל בתנאי בית רשת משתילת אוגוסט. באופן כללי, המגדלים מעוניינים בזנים עתירי יבול ובפרי בעל חיי מדף ארוכים, במשקל 180-200 גרם, אחיד במהלך העונה כולה ואינו רגיש לפגעים פיזיולוגיים (שחור פיסם, חטטים, סדקים וכו').
דוח זה מסכם את התוצאות של מבחן הזנים משתילת אוגוסט בבית רשת בתחנת צבי - מו"פ בקעת הירדן בעונת 2022/23.

מהלך המחקר ושיטות עבודה

הניסוי נערך בתחנת צבי שבמו"פ בקעת הירדן, בפלפל בבית רשת, המכוסה ברשת 17 מש נגד חרקים, בקרקע מקומית. מועד השתילה: 14/8/22. מיום השתילה ועד לתאריך 19/9/22 נפרסה רשת שחורה של 40% צל מתחת לרשת נגד חרקים. רשת הצל נפרסה שנית ב-27/2/23. הקטיף התחיל ב-13/11/22 והסתיים ב-9/5/23. נשתלו שתי שורות בערוגה - כל 0.4 מטר נשתל שתיל. כל חזרה: 4 מטרים, ובכל חזרה 20 שתילים. שיטת הדליה: ספרדית.
נבדקו 14 זנים חדשים ו-3 זני ביקורת (זנים מסחריים). פירוט של הזנים, חברות הזרעים והעמידות מופיע בטבלה 1.

קטיף, מיון והערכת איכות וחיי מדף

במהלך העונה נקטף אחת לשבועיים פרי שלפחות 70% ממנו בצבע אדום. על פי דרישות חברת הזרעים, הזן אורנית נקטף רק פעם בחודש.
הפרי מיון לפי המדדים המקובלים - איכות יצוא, גודל פרי, פרי באיכות סוג ב' והסיבות להגדרתו כסוג ב'. מדד חדש, המופיע לראשונה בדוח, הוא אחוזי פרי "כתום" **ביום הקטיף**, כלומר פרי שביום הקטיף בולט בו הצבע הכתום, במקום הצבע האדום הנדרש. לאחר מיון צבע, מיון כל פרי במהלך העונה הועבר פרי מחמישה קטיפים לבדיקת חיי מדף במשך כ-14-17 יום ב-7 מ"צ וב-95% לחות, ולאחריהם שלושה ימים נוספים ב-20 מ"צ.
לאחר הסימולציה נבדק הפרי לפי המדדים שלהלן:
מוצקות: במיון למוצק מאוד, מוצק, גמיש ו"זקן", לפי תחושה ידנית.
כתומים: אחוז הפירות שיותר מ-50% מהיקפם בצבע כתום.

טבלה 1: שם הזן, צבע הפרי, חברות הזרעים, עמידות וסבילות לוורוסים ולנמטודות - במבחן זני פלפל בבית

רשת, 2022/23, מו"פ בקעת הירדן

חברה	זן	צבע פרי	עמידות ל-TMV	סבילות ל-TSWV	עמידות/סבילות
א.ב.	1112	אדום	L4	TSWV	
א.ב.	ארגמן	אדום	L4	TSWV	נמטודות
אוריגין	2336	אדום	L3	TSWV	קמחונית
אוריגין	2512	אדום	L4	TSWV	קמחונית
גדרה	קונפידרו	אדום	L4	TSWV	נמטודות
גדרה	MXR00449	אדום	L4	TSWV	נמטודות+קמחונית
גדרה	MXR00600	אדום	L4	TSWV	נמטודות+קמחונית
גדרה	פיציה	אדום	L4	TSWV	נמטודות+קמחונית
הזרע	גלעד	אדום	L4	TSWV	
הזרע	83032	אדום	L4	TSWV	נמטודות
רימי	20161	אדום	L4	TSWV	
רימי	20162	אדום	L4	TSWV	
גדות	901	צהוב	L4	TSWV	
הזרע	לירי	צהוב	L4	TSWV	
פלפל סידס	אורנית	צהוב			
רימי	22004	צהוב	L4	TSWV	
רימי	22041	צהוב	L4	TSWV	

תוצאות

הקטיפ החל ב- 13/11/22 והסתיים ב-28/5/23 ובסך הכול היו 11 קטיפים. בטבלאות 2-6 מוצגות התוצאות של היבול, האיכות, משקל הפרי הממוצע והתפלגות היבול לפי תקופות של זני פלפל בבית רשת בעונת 2022/23 בבקעת הירדן.

מבין הזנים האדומים, הזנים **גלעד**, **2512** ו**קונפידרו** השיגו את היבול הגבוה ביותר (טבלה 2). מבין הזנים הצהובים, הזן **901** השיג את היבול הגבוה ביותר (אבל במובהק רק מהזן אורנית). הזנים עם הפרי הכבד ביותר היו: **קונפידרו**, **83032**, **2512**, **MXR00449** ו-**MXR00600 (אדומים)**, ו-**22004**, **901 (צהובים)**. לזן הצהוב **אורנית** היה היבול הנמוך ביותר מכל הזנים, האדומים והצהובים כאחד.

טבלה 2: יבול כללי ויבול סוג א' ובי' וכן משקל פרי ממוצע במבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

זן	צבע פרי	יבול כללי (ק"ג/לצמח)	יבול סוג א' (ק"ג/לצמח)	איכות סוג ב' (ק"ג/לצמח)	משקל פרי ממוצע (ג')
קונפידרו	אדום	3.54 a	3.13 a	0.41bc	182 abc
גלעד	אדום	3.57 a	2.99 ab	0.58 a	147 g
1112	אדום	2.97 abc	2.50 abc	0.47 ab	163 ef
ארגמן	אדום	2.58 c	2.29 c	0.28 cde	171 cde
2336	אדום	2.91 abc	2.43 bc	0.48 ab	169 de
2512	אדום	3.51 a	3.09 ab	0.42 bc	185 ab
20161	אדום	3.18 abc	2.88 abc	0.30 cde	170 cde
20162	אדום	2.67 c	2.44 bc	0.23 de	169 cde
MXR00449	אדום	3.30 abc	2.93 abc	0.36 bcd	188 a
MXR00600	אדום	2.78 bc	2.58 abc	0.20 e	179 abcd
פיציה	אדום	3.28 abc	2.98 ab	0.30 cde	175 bcde
83032	אדום	2.67 c	2.47abc	0.20 e	186 ab
לירי	צהוב	3.07 a	2.68 a	0.39 ab	164 b
901	צהוב	3.30 a	2.86 a	0.44 a	186 a
22004	צהוב	2.88 a	2.62 a	0.27 b	180 ab
22041	צהוב	2.78 a	2.39 a	0.39 ab	168 b
אורנית	צהוב	1.85 b	1.35 b	0.50 a	171 ab

אותיות שונות באותו טור מצביעות על הבדל מובהק ברמה של 5%.

בטבלה 3 שלהלן מוצג היבול הכללי (ק"ג לצמח) לפי חודשי הקטיפה. הזנים האדומים: **קונפידרו**, **2336**, **פיציה**, **MXR00449** ו- **MXR00600** - השיגו יבול גבוה בנובמבר, אך יתר הזנים האדומים לרוב השתוו להם ביבול גבוה בדצמבר. מבין הזנים הצהובים, הזנים **לירי**, **901** ו- **22041** השיגו את היבול הבכיר הגבוה ביותר. יש לציין שהזן **אורנית** היה אפיל מאוד ויבולו התרכז בחודש ינואר. מעניין לציין שכל הזנים, הן האדומים והן הצהובים, השיגו יבולים נמוכים מאוד בחודשים ינואר ואפריל. היבול בחודש מרס היה גבוה, במיוחד של הזן **20161**. בחודש אחרון של הגידול (מאי) בלט יבולם של הזנים **גלעד** ו- **2512** (האדומים) בכמותו הגדולה, ומבין הזנים הצהובים בלט הזן **לירי**.

טבלה 3: יבול כללי לפי חודשים במבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

זן	יבול כללי (ק"ג/לצמח)	יבול כללי חודשי (ק"ג לצמח)					
		נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרס	אפריל
קונפידרו	3.54	0.77	0.71	0.25	0.41	0.70	0.51
גלעד	3.57	0.61	0.67	0.22	0.56	0.66	0.62
1112	2.98	0.52	0.65	0.35	0.40	0.52	0.47
ארגמן	2.59	0.55	0.63	0.15	0.35	0.60	0.19
2336	2.93	0.69	0.40	0.35	0.39	0.50	0.46
2512	3.51	0.46	0.85	0.38	0.32	0.64	0.59
20161	3.18	0.19	0.94	0.26	0.36	0.94	0.31
20162	2.66	0.26	0.69	0.26	0.37	0.65	0.30
MXR00449	3.30	0.78	0.51	0.22	0.52	0.73	0.39
MXR00600	2.77	0.93	0.49	0.28	0.25	0.44	0.21
פיציה	3.23	0.69	0.76	0.30	0.41	0.54	0.40
83032	2.67	0.30	0.82	0.28	0.36	0.55	0.23
לירי	3.07	0.99	0.35	0.23	0.29	0.58	0.51
901	3.30	0.83	0.57	0.18	0.45	0.72	0.42
22004	2.88	0.46	0.67	0.17	0.43	0.70	0.33
22041	2.79	0.72	0.55	0.12	0.30	0.64	0.34
אורנית	2.07	0.07	0.45	0.89	0.29	0.00	0.37

בטבלה 4 מוצגת התפלגות היבול לסוג א' לפי תקופות. כל הזנים הניבו יבול גבוה בעונה המוקדמת (כ-50% מיבול סוג א' של העונה כולה). בינואר-פברואר רוב הזנים ירדו לכ-25% מיבול סוג א' של העונה כולה, חוץ מהזן אורנית, שכמעט את כל היבול הניב בחודשים האלה

טבלה 4: התפלגות היבול לסוג א', לפי תקופות, במבחן זני לפלל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

זן	צבע פרי	יבול סוג א' ק"ג/לצמח	יבול סוג א' לתקופה (% מסך כל היבול סוג א' של העונה כולה)		
			נובמבר-דצמבר	ינואר-פברואר	מרס-מאי
קונפידרו	אדום	3.13	45	21	34
גלעד	אדום	2.99	41	25	33
1112	אדום	2.50	45	29	26
ארגמן	אדום	2.29	50	21	31
2336	אדום	2.43	42	30	28
2512	אדום	3.09	43	22	37
20161	אדום	2.88	38	18	41
20162	אדום	2.44	39	25	36
MXR00449	אדום	2.93	41	25	33
MXR00600	אדום	2.58	52	19	25
פיציה	אדום	2.98	47	23	28
83032	אדום	2.47	44	26	32
לירי	צהוב	2.68	48	19	34
901	צהוב	2.86	43	22	34
22004	צהוב	2.62	42	23	35
22041	צהוב	2.39	49	17	35
אורנית	צהוב	1.35	36	69	11

בטבלה 5 ניתן לראות את השתנות משקל הפרי הממוצע במהלך העונה. יש לציין שבתחילת העונה הפירות ממרבית הזנים היו קלים, בהמשך העונה התקבל פרי כבד יותר, אך בחודשים אפריל ומאי שוב חלה ירידה במשקל הפרי. הזנים גלעד ולירי התאפיינו בפרי קל, בהשוואה ליתר הזנים בתחילת העונה ובסופה.

טבלה 5: משקל פרי באיכות סוג א', בממוצע לפי חודשים, במבחן זני לפלל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

זן	משקל פרי ממוצע לעונה (גרמים)	משקל פרי ממוצע (איכות סוג א') לפי חודשים (גרמים)						
		נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרס	אפריל	מאי
קונפידרו	182	163	187	183	207	216	162	151
גלעד	147	126	150	163	166	170	121	123
1112	163	162	164	167	175	164	101	148
ארגמן	171	142	167	197	197	193	165	146
2336	169	154	181	190	177	178	144	145
2512	185	176	198	190	191	196	153	148
20161	170	159	182	166	181	175	141	133
20162	169	166	182	183	171	171	132	134
MXR00449	188	159	207	199	236	198	164	155
MXR00600	179	166	192	190	177	177	126	140
פיציה	175	159	189	191	189	194	123	146
83032	186	173	197	203	183	188	150	157
לירי	164	156	166	182	190	179	133	143
901	186	167	215	199	206	192	137	158
22004	180	173	199	165	175	188	149	160
22041	168	155	185	185	169	176	132	162
אורנית	171	124	201	176	172			137

בטבלה 6 ניתן לראות את התפלגות גודל הפרי הממוצע לכל העונה. מבין הזנים האדומים, רק הזנים **קונפידרו, MXR00449 ו- 83032** השיגו פרי גדול מאוד. מבין הזנים הצהובים, רק הזן 901 בלט בפרי גדול מאוד. הזן **גלעד** בלט באחוז גבוה של פרי בגודל M, ובמעט פרי מגודל G-xl

טבלה 6: נתוני התפלגות גודל פרי במבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

זן	צבע פרי	יבול סוג א' (ק"ג/לצמח)	התפלגות גודל פרי איכות סוג א' במהלך העונה (% מסך כל היבול סוג א')			
			G-xl	XL	L	M
קונפידרו	אדום	3.13	32	40	7	30
גלעד	אדום	2.99	31	36	20	9
1112	אדום	2.50	35	32	12	13
ארגמן	אדום	2.29	33	29	13	16
2336	אדום	2.43	31	38	13	23
2512	אדום	3.09	35	27	10	25
20161	אדום	2.88	37	33	14	13
20162	אדום	2.44	37	37	12	12
MXR00449	אדום	2.93	33	38	8	26
MXR00600	אדום	2.58	40	41	7	17
פיציה	אדום	2.98	36	35	9	20
83032	אדום	2.47	36	31	6	31
לירי	צהוב	2.68	37	24	12	12
901	צהוב	2.86	39	33	7	30
22004	צהוב	2.62	43	35	7	18
22041	צהוב	2.39	42	35	8	14
אורנית	צהוב	1.35	40	39	11	13

בדיקת חיי מדף לאחר קטיף

בטבלאות 7 ו- 8 שלהלן מופיעים מדדי האיכות לאחר תהליך סימולציה למשלוח במשך 14-17 יום ב-7 מ"צ, ולאחר מכן שלושה ימים נוספים ב-20 מ"צ. כל הזנים השיגו מוצקות טובה בתחילת העונה, אך כבר בקטיף השני רוב הזנים ירדו ברמת המוצקות, וחלה עלייה ברמת הפרי ה"זקן". מסיבה לא ברורה השיגו כל הזנים רמה גבוהה של מוצקות בקטיף בתחילת חודש מרס. בקטיף באמצע אפריל סבלו כל הזנים מרמת מוצקות נמוכה ומפרי "זקן".

הזנים האדומים היחידים שהיה להם פרי מוצק לאורך כל העונה היו הזנים **1112 ו- 83032**. הזנים **20161 ו- 20162**, היו ברמה מוצקות נמוכה ברוב הקטיפים. בין הזנים הצהובים, בלט במוצקות הזן **22041**. הזנים **901 ו- 22004** ברוב הקטיפים היו עם מעט פרי מוצק.

טבלה 7: אחוז פרי מוצק ומוצק מאוד בשמונה קטיפים במהלך העונה, לאחר סימולציה למשלוח (14-17 יום ב-7 מ"צ ו-95% לחות + 3 ימים ב-20 מ"צ), מבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

פרי מוצק ומוצק מאוד (%) לאחר השהיה בתאריכי הקטיפ השונים								זן
13/4/23	26/3/23	5/3/23	13/2/23	22/1/23	27/12/22	11/12/22	30/11/22	
0	14	60	35	14	27	65	100	קונפידרו
0	28	72	34	16	48	24	76	גלעד
0	20	99	53	34	64	54	92	1112
0	37	84	43	23	42	42	100	ארגמן
0	31	85	47	44	10	37	87	2336
0	41	65	36	19	47	68	94	2512
0	24	82	25	11	24	15	85	20161
0	37	65	27	0	11	10	83	20162
0	12	71	39	16	31	60	99	MXR0044 9
0	13	68	34	30	24	47	89	MXR0060 0
0	41	67	44	19	19	51	100	פיציה
0	48	85	40	20	59	82	100	83032
0	8	87	24	8	20	46	83	לירי
0	12	64	44	6	6	29	78	901
0	7	60	36	8	0	18	88	22004
0	30	88	35	32	32	41	99	22041
0	0	91	39	16	39	75	93	אורנית

טבלה 8: אחוז פרי זקן בשישה קטיפים במהלך העונה לאחר סימולציה למשלוח (14-17 יום ב-7 מ"צ ו-95% לחות + 3 ימים ב-20 מ"צ), כפי שנמצא במבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2023/22

פרי זקן (%) לאחר השהיה בתאריכי הקטיפ השונים								זן
13/4/23	26/3/23	5/3/23	13/2/23	22/1/23	27/12/22	11/12/22	30/11/22	
100	49	21	31	48	34	18	0	קונפידרו
100	40	13	33	42	23	41	0	גלעד
100	39	1	20	38	7	21	0	1112
95	36	10	27	30	25	27	0	ארגמן
100	39	9	22	22	45	31	2	2336
100	32	15	30	50	19	8	0	2512
100	44	8	39	64	43	39	0	20161
100	38	8	32	57	50	65	11	20162
100	52	18	21	49	31	18	0	MXR0044 9
100	44	16	34	34	41	30	0	MXR0060 0
100	37	14	23	45	39	16	0	פיציה
100	27	7	28	48	15	7	0	83032
100	66	6	36	51	32	14	0	לירי
94	49	22	33	58	40	34	9	901
100	50	11	34	63	52	46	0	22004
100	50	7	31	37	34	28	0	22041
100	75	0	28	47	28	13	0	אורנית

פרי בצבע "גזר" ביום הקטיף

בשנים האחרונות מתרבות התלונות על התפתחות צבע לקויה בפרי הפלפל הנקטף (צבע "גזר"). הפרי מהזנים האדומים אינו מקבל את צבעו האופייני אלא גוני אדום-כתום. במהלך העונה, כחלק מתהליך המיון, בוצעה ספירה של הפירות שצבעם כתום. **טבלה 9** מציגה את אחוז הפרי הכתום **ביום הקטיף** (% מספרי). ממוצע הנתונים מעיד על אחוזים גבוהים של פירות כתומים בזנים **קונפיזרו, 20161, 2512 ופיציה**, בעוד שבזנים **גלעד ו-ארגמן** אחוז הפרי הכתום היה הנמוך מכולם. כל הזנים סבלו משינויים קיצוניים ברמת הפרי הכתום בין קטיף לקטיף.

טבלה מס 9: אחוז הפרי הכתום בכל זן **ביום הקטיף** במבחן זני פלפל בבית רשת בבקעת הירדן, 2022/23

ממוצע	פרי כתום ביום הקטיף (%)						זן
	7/3/23	13/2/23	22/1/23	27/12/22	11/12/22	30/11/22	
56 ab	-	44 bc	44 abc	56 a	85 a	51 ab	קונפיזרו
42 b	-	41 bc	23 abc	38 c	68 b	38 bc	גלעד
50 ab	-	36 c	20 bc	50 abc	83 ab	60 a	1112
43 b	-	40 bc	15 c	40 bc	68 b	51 ab	ארגמן
54 ab	-	45 bc	34 abc	54 ab	82 ab	54 a	2336
55 ab	-	63 a	50 ab	49 abc	83 ab	32 c	2512
56 a	-	53 ab	45 abc	55 a	75 ab	53 ab	20161
54 ab	-	48 abc	54 a	45 abc	77 ab	47 abc	20162
49 ab	-	39 bc	29 abc	53 ab	81 ab	44 abc	MXR00449
54 ab	-	44 bc	34 abc	54 ab	84 ab	52 ab	MXR00600
55 ab	-	39 bc	47 abc	49 abc	93 a	47 abc	פיציה
51 ab	-	42 bc	36 abc	52 ab	76 ab	53 ab	83032

דיון

זנים אדומים

הזן המסחרי הוותיק **גלעד** השיג את היבול הגבוה ביותר. עם זאת, חשוב לשים לב שבתחילת העונה ובסופה פריו היה הקל והקטן ביותר מבין כל הזנים. מבין הזנים החדשים הצטיינו ביבול ובגודל הפרי הזנים **2512 ו-קונפיזרו** (שגם הצטיין בפרי סוג א' הרב ביותר). הזנים עם הפרי הכבד ביותר היו הזנים: **קונפיזרו, 83032, 2512 ו-MXR00449 ו-MXR00600**. כל הזנים התאפיינו במוצקות טובה בתחילת העונה, אך כבר בקטיף השני רק בחלק מהם היא נשמרה. הזנים האדומים היחידים שהיו עם פרי מוצק כל העונה היו הזנים **1112 ו-83032**. הזנים **20161 ו-20162**, היו ברמה מוצקות נמוכה ברוב הקטיפים. השנה כל הזנים סבלו באופן מובהק מבעיות צבע כתום (במקום אדום) **ביום הקטיף**, אך הזנים **גלעד וארגמן** התאפיינו בכמות המעטה ביותר.

זנים צהובים

הזן **901** השיג את היבול הגבוה ביותר, אך לא במובהק, מהזן המסחרי לירי או מהזנים החדשים **22004 ו-22041**. הזן **אורנית** היה אפילו מאוד והשיג את היבול הנמוך ביותר מכל הזנים. הזן **901** הצטיין בפרי הגדול מבין הזנים. בין הזנים הצהובים, בלט במוצקות הזן **22041**. לזנים **901 ו-22004** היה ברוב הקטיפים מעט פרי מוצק.

"מילה אחרונה" – סיכום והסתייגות

עונת 2023/22 התאפיינה בטמפרטורות חמות בתקופת הסתיו, בחורף מתון ללא אירועי קרה ובאביב קר מהרגיל. יש לקחת בחשבון את ההשפעה של מזג האוויר של השנה, בהשוואה לשנים קודמות, על תכונות הזן ועל פוטנציאל היבול. כמו כן, חשוב לזכור שלא ניתן במבחן זנים לטפל באופן מיוחד בכל זן על פי דרישותיו, כך שיתכן שבתנאים אחרים יגיבו הזנים באופן שונה. כדאי לחזור ולבחון את הזנים המובילים עונה נוספת.

גידול פלפל ליצוא ולשוק המקומי הוא אחד הגידולים החשובים באזור בקעת הירדן. גידול זה משתרע על פני כ-3,500 דונמים - מחציתם בבתי רשת ומחציתם בבתי צמיחה. עונת הגידול העיקרית בבקעת הירדן מתחילה בשתילה בתחילת אוגוסט, והגידול מסתיים בחודש יוני. תקופת היצוא מתחילה באמצע חודש נובמבר ונמשכת עד אפריל. השיווק לשוק המקומי נעשה במהלך העונה כולה, בהתאם לאיכות ולמחיר, אך מרביתו מתרכז **בחודשי האביב המאוחרים** (אפריל, מאי ויוני). בגידול הפלפל באביב בבקעת הירדן טמון פוטנציאל רב לשיווק בחודשים אפריל, מאי ויוני לשוק המקומי, כיוון שעל פי נתונים רב-שנתיים, בתקופה זו יש מחסור בפרי והמחירים גבוהים. כיום מסתמנת גם דרישה ליצוא בתקופות הללו. לפיכך, נבדקת האפשרות לגדל כך שהיבול ירוכז לתקופת השיווק באביב. משתילות סתיו קשה להגיע ל"חלון שיווקי" זה, כך שנראה שכדאי לשתול במועדים מאוחרים יותר.

לאור זאת, יש חשיבות למבחן זנים מיוחד לתקופה זו. דוח זה מסכם את התוצאות של מבחן זני פלפל משתילת ינואר 2023 בתחנת צבי שבמו"פ בקעת הירדן.

מהלך המחקר ושיטות עבודה

הניסוי נערך בתחנת צבי במו"פ בקעת הירדן בקרקע מקומית במנהרה עבירה 2" (ברוחב 10 מטרים), המכוסה בפוליאאתילן בתחילת הגידול. בצדי המנהרות - רשתות נגד חרקים 50 מש. חיטוי הקרקע: הזרמת 40 ליטר אדיגן בסתיו. השתילה בוצעה בתאריך 9/1/23. נשתלו שתי שורות לערוגה; שתיל כל 0.4 מטר. הגידול בהדליה ספרדית.

ב-9/4/23 בוצע חירור הפלסטיק בצדדים בכל קשת, והמנהרה כוסתה ברשת שחורה 40% צל. בהמשך נקרע הפלסטיק, ונותרה רק רשת הצל עד סוף הגידול.

פירוט הזנים שנבדקו מופיע בטבלה 1 שלהלן. אורכה של כל חזרה היה 4 מטרים, ונשתלו 20 שתילים לחזרה. קטיפ הפרי החל בתאריך 24/4/23 ונמשך עד 26/6/21; ובסך הכול בוצעו 10 קטיפים. בכל קטיפ נשקל ומוין הפרי לפי מדדי איכות וגודל, כמקובל. הפרי שנקטף מוין לפי דרישת המשווקים ליצוא.

טבלה 1. פירוט הזנים, צבעם, עמידותם וסבילותם לוורוסים.

שם זן	חברה	צבע	עמידות ל- TMV	סבילות ל- TSWV	סבילות
רעם	הזרע	אדום	L4	TSWV	
רובי	מכתשים	אדום	L4	TSWV	
svpb1177	א.ב. זרעים	אדום	L4	TSWV	
svpb1112	א.ב. זרעים	אדום	L4	TSWV	
svpb1204	א.ב. זרעים	אדום	L4	TSWV	
שוברט	אפעל	אדום	L4	TSWV	נמטודות
CHEVI	הזרע	אדום	L4	TSWV	
קונפידרו	גדרה	אדום	L4	TSWV	נמטודות + קמחונית
פיציה	גדרה	אדום	L4	TSWV	נמטודות + קמחונית
988	גדרה	אדום	L4	TSWV	נמטודות + קמחונית
20126	רימי	אדום	L4	TSWV	
מרנלו	אפעל	אדום	L4	TSWV	
פניקס	הזרע	צהוב	L4	TSWV	
22041	רימי	צהוב	L4	TSWV	

הקטיף התחיל בתאריך 24/4/23 ובוצעו 10 קטיפים עד 26/6/23. תוצאות היבול הכללי, היבול באיכות סוג א', סוג ב' ומשקל פרי ממוצע - מוצגות בטבלה 2. מבין זני פלפל אדום, הזנים **שוברט**, **svpb1112**, **988** ופיציה השיגו את היבול מסוג א' הגבוה ביותר. הזן **מרנלו** השיג יבול גבוה אך עם כמות גדולה של פרי סוג ב'. הזנים המסחריים המקובלים, **רעם ורובי**, השיגו יבולים בינוניים בעונה זו. מבין הזנים הצהובים הזן **פניקס** השיג את סה"כ היבול וסוג א' הרב ביותר. כל הזנים האדומים בלטו מבחינת משקל פרי ממוצע שהיה כבד מאוד - מעל 200 גרם; והזנים **קונפידרו**, **פיציה**, **988** ו- **svpb1112** היו בעלי משקל פרי ממוצע - סביב 250 גרם. הזן הצהוב **פניקס** בלט במשקל פרי ממוצע של כ- 240 גרם.

טבלה 2. יבול כללי, יבול סוג א' וסוג ב', ומשקל פרי ממוצע במבחן זני פלפל אביבי, תחנת צבי, 2023

משקל פרי (גרם)	יבול בק"ג לצמח			צבע פרי	שם הזן
	סוג ב'	יבול סוג א'	סה"כ יבול		
231 bc	0.24 d	2.26 c	2.50 de	אדום	רעם
220 c	0.46 ab	2.29 c	2.75 cd	אדום	רובי
219 c	0.34 bcd	2.35 bc	2.69 cd	אדום	svpb1177
244 ab	0.49 ab	2.78 ab	3.26 ab	אדום	svpb1112
219 c	0.45 abc	2.28 c	2.72 cd	אדום	svpb1204
219 c	0.37 bcd	3.02 a	3.39 a	אדום	שוברט
225 c	0.21 d	2.66 abc	2.88 bcd	אדום	CHEVI
257 a	0.20 d	2.57 abc	2.78 bcd	אדום	קונפידרו
251 a	0.21 d	2.74 abc	2.95 abcd	אדום	פיציה
255 a	0.26 cd	2.80 ab	3.06 abc	אדום	988
201 d	0.44 abc	1.62 d	2.06 e	אדום	20126
220 c	0.59 a	2.47 bc	3.06 abc	אדום	מרנלו
239 a	0.20 b	2.87 a	3.08 a	צהוב	פניקס
199 b	0.45 a	2.20 b	2.64 a	צהוב	22041

אותיות שונות באותו טור מצביעות על הבדל מובהק ברמה של 5%

בטבלה 3 מוצג קצב הקטיף בכל זן - אחוז הפרי מסוג א', שנקטף בכל מועד. בולט בבכירותו היה הזן **CHEVI** - עד לתאריך 1/5 נקטפו ממנו 33%, בשאר הזנים עיקר ההנבה הייתה במהלך חודש מאי. הזנים **רובי ו-sv1204pb** היו אפילים, בהשוואה ליתר הזנים. שני הזנים הצהובים היו בכירים יחסי.

טבלה 3. אחוזי הפרי מסוג א' שנקטף בכל מועד, במבחן זני פלפל אביבי, תחנת צבי, 2023

שם הזן	צבע פרי	סוג א' ק"ג/לצמח	% פרי סוג א' בכל קטיף										
			26/6	19/6	12/6	4/6	29/5	22/5	14/5	9/5	1/5	24/4	
רעם	אדום	2.26	6.9	4.6	8.4	6.8	11.8	17.9	12.3	17.6	13.1	0.5	2.26
רובי	אדום	2.29	10.6	8.7	7.8	8.0	13.3	20.9	6.7	16.9	7.2	0.0	2.29
svpb1177	אדום	2.35	11.4	8.0	7.3	3.2	10.3	7.5	5.0	20.8	19.4	7.1	2.35
svpb1112	אדום	2.78	10.5	7.6	5.6	9.8	10.6	10.0	8.0	11.6	18.7	7.5	2.78
svpb1204	אדום	2.28	10.6	9.6	6.5	15.6	12.6	10.2	8.9	14.3	10.6	1.2	2.28
שוברט	אדום	3.02	10.1	9.9	5.0	8.4	14.1	11.5	6.8	14.8	13.9	5.5	3.02
CHEVI	אדום	2.66	11.4	11.3	5.7	2.8	5.1	5.0	6.1	19.1	19.1	14.5	2.66
קונפידרו	אדום	2.57	8.0	6.2	5.8	7.9	5.8	13.7	12.6	26.9	10.0	3.2	2.57
פיציה	אדום	2.74	7.5	4.8	5.4	7.8	9.8	14.9	8.8	29.0	10.4	1.6	2.74
988	אדום	2.80	8.4	7.2	4.4	7.8	5.5	13.8	14.2	28.5	9.7	0.7	2.80
20126	אדום	1.62	9.1	12.5	4.7	5.9	12.4	11.0	9.7	15.9	13.5	5.3	1.62
מרנלו	אדום	2.47	9.1	5.2	5.3	5.9	7.7	15.6	21.1	23.5	5.9	0.7	2.47
פניקס	צהוב	2.87	8.5	12.4	5.4	3.1	8.1	9.5	9.4	18.4	17.2	8.0	2.87
22041	צהוב	2.20	7.0	10.3	3.6	7.6	11.9	11.6	10.2	11.7	15.3	10.8	2.20

טבלה 4 שלהלן מרכזת את התפלגות גודל הפרי, כאשר המיון לפי גודל מבוצע רק לפרי שאיכותו ראויה ליצוא (פרי מסוג א'). בשוק המקומי בעיקר, אך גם ביצוא, יש דרישה מוחלטת לפרי גדול במיוחד, כאשר פרי LARGE נמכר בקושי ובמחיר מופחת. בזנים **קונפידרו**, **פיציה**, ו-**988** מעל 80% מהפרי היה בגודל XL-G. סה"כ, כל הזנים הצטיינו בפרי גדול.

טבלה 4. התפלגות גודל הפרי סוג א' (אחוז לגודל), מבחן זני פלפל אביבי, תחנת צבי, 2023

% פרי באיכות המתאימה ליצוא לפי יחידת גודל				משקל פרי ממוצע (גרם)	צבע פרי	שם הזן
XL-G	XL	L	M			
58.2	29.8	10.5	1.5	231	אדום	רעם
55.2	33.5	10.9	0.4	220	אדום	רובי
60.7	33.5	5.8	0.0	219	אדום	svpb1177
78.9	18.2	2.7	0.2	244	אדום	svpb1112
69.3	23.8	6.5	0.5	219	אדום	svpb1204
62.2	30.1	7.4	0.4	219	אדום	שוברט
67.6	25.5	6.9	0.0	225	אדום	CHEVI
87.5	12.0	0.2	0.3	257	אדום	קונפידרו
82.6	15.9	1.4	0.1	251	אדום	פיציה
87.7	11.5	0.8	0.1	255	אדום	988
53.4	29.9	16.7	0.0	201	אדום	20126
48.0	37.2	14.3	0.4	220	אדום	מרנלו
74.1	23.0	2.6	0.2	239	צהוב	פניקס
66.4	27.4	6.2	0.0	199	צהוב	22041

טבלה 5 מרכזת מידע על איכות הפרי מסוג ב'. הפרי שהוגדר סוג ב' היה פרי מעוות, עיוות הפרי נגרם, כפי הנראה, כתוצאה מפעילות אגרוטכנית - פרי שנתפס בהדליה או בין ענפי הצמח. לאו דווקא מבעיות חנטה. באף אחד מהזנים לא נראתה בעיה של שחור פיטם.

טבלה 5. אחוז פרי סוג ב', מבחן זני פלפל אביבי, תחנת צבי, 2023

% פרי באיכות סוג ב'	יבול סוג ב' ק"ג/לצמח	יבול כללי ק"ג/לצמח	צבע פרי	שם הזן
10	0.24	2.50	אדום	רעם
17	0.46	2.75	אדום	רובי
13	0.34	2.69	אדום	svpb1177
15	0.49	3.26	אדום	svpb1112
17	0.45	2.72	אדום	svpb1204
11	0.37	3.39	אדום	שוברט
7	0.21	2.88	אדום	CHEVI
7	0.20	2.78	אדום	קונפידרו
7	0.21	2.95	אדום	פיציה
8	0.26	3.06	אדום	988
21	0.44	2.06	אדום	20126
19	0.59	3.06	אדום	מרנלו
7	0.20	2.87	צהוב	פניקס
20	0.45	2.20	צהוב	22041

עונת 2023 התאפיינה בטמפרטורות מעל הממוצע בחודשי הגידול ינואר-פברואר, ללא אירוע קרה. החודשים מרס, אפריל, מאי ואפילו יוני התאפיינו בטמפרטורות מקסימום ומינימום דומות לממוצע הרב-שנתי או נמוכות ממנו. כמות הגשמים בחודשים פברואר, מרס, אפריל, מאי וגם ביוני הייתה מעל הממוצע הרב-שנתי. לפיכך, יש לקחת בחשבון את ההשפעה של מזג האוויר השנה בהשוואה לשנים קודמות, על פוטנציאל היבול ועל עיתוי תחילת הקטיף.

יש חשיבות עליונה להכוונת היבול לתחילת חודש מאי ולסיום הקטיף לקראת סוף יוני. דרישות השוק הן לפרי גדול מאוד, לפרי שצורתו כמה שיותר 'בלוקית' ואחידה, שהוא מוצק, ושחיי המדף שלו מסתכמים לפחות ב-3-4 ימים. המגדל מעוניין בזן המרכז את קבלת היבול, ללא צורך בתוספת עבודה לדילול פירות וללא רגישות לשחור פיסט ולחטטי חום, המאפיינים את תקופה החמה.

זנים אדומים

בעונה זו הזנים המסחריים **רעם** ו**רובי** השיגו יבולים בינוניים בהשוואה לזנים: **שוברט**, **svpb1112**, **CHEVI**, **קונפידרו**, **פיציה**, **988** ו**מרנלו**. הזנים **988**, **קונפידרו**, **פיציה** ו- **svpb1112** התאפיינו בפרי גדול במיוחד. הזן **CHEVI** היה בכיר בהשוואה לזנים אחרים. רצוי לחזור ולבדוק זנים אלה פעם נוספת.

זנים צהובים

בעונה זו לא נשתל זן מסחרי שניתן להמליץ עליו. בניסוי זה, כמו אשתקד, הזן **פניקס** השיג את היבול הגבוה עם פרי גדול במיוחד.

באופן כללי, חשוב לזכור שבמבחן זנים לא ניתן להעניק טיפול מיוחד לכל זן וזן בהתאם לדרישות הספציפיות לו, כך שיתכן שבתנאים אחרים יגיבו הזנים אחרת.

תודה לקק"ל ולשולחן פלפל במועצת הצמחים על השתתפותם במימון המחקר.